

Fra Als i Fyrreerne.

(Meddelt af Nis Nissen, Nørborg ved Velvilje fra Frøken Marie Knudsen, Guderup).

1. Om Festlighederne i Nørborg, Lauensby og Havnbjerg i Anledning af Christian den 8des Kroning 1840.

Uddrag af et Brev fra Pastor Jørgen Knudsen, Havnbjerg, til hans Sødster, dateret Havnbjerg den 30. Juni 1840.

— — — »Paa Festiviteter kan Du tænke, kæreste Sødster, at det ikke manglede i Anledning af Kroningen. Saaledes var Fredagen forud et stort Selskab forsamlet i Lauensby Kro, bestaaende af Bønderne fra Havnbjerg og Lauensby med deres Koner, der først fik Kaffe og Kager og senere beværtedes med Theevand, Theevandsknægte og Skinke med Langkaal, af hvilken sidste Slags de havde fyldt tvende store Mæskekar med Kaalblade, der siden kogtes og anrettedes i en 3 Tønders Brændevinskedel. Men herved maa dog erindres, at foruden de Ældre vare og alle de Yngre indbudne til Dans om Aftenen, thi ellers maatte jo den halve Kaal være bleven levnet, eller og Gjæsterne have spist, indtil de revnede.

Næste Dag om Lørdagen var der stort Skyttelag ved Nørborg og det gik Knald i Knald med Kanoner, saa Jorden rystede under os her i Havnbjerg. Den følgende Dags Aften var der stor Assemblée hos Klubvært Petersen, Nørborg, hvor alle Sale var fulde af Gjæster, der meget herligt beværtetes med 3 Retter Spise.

Selskabet var samlet paa »Harmonien«, og alt gik som Du nok kan tænke Dig, meget harmonisk til. Ogsaa jeg skulde have bivaanet denne Fest og havde endog tegnet mig dertil, men jeg havde her et andet Selskab, som jeg ei vilde forlade, og foretrak derfor at blive hjemme.

Hvad mon dette var for et Selskab, tænker Du vist her, og derfor bør det mig at underrette Dig derom. Det syntes mig saare billigt, at Dagens Glæder, der overalt yttrede sig i de højere Kredse, ogsaa burde strække sig til Folk i det ringere, hvis Aarsag Sophie*) og jeg vare blevne enige om, at vi den Dag vilde beværte alle Almissemlemmer i Sognet. Disse bleve da tilsagte hos os til at spise til Middag og for endmere at forhøje Festen lod jeg og de 5 Fattigforstandere med deres Koner anmode om at komme her Kl. 12. De kom da efter Anmodning, og som sagt mødte og her Krøblinge, Halte og Blinde, ja endog En lod sig med sine Krykker kjøre hertil. Selv Ellen Nyland indfandt sig og syntes ei at føle det Mindste ved at møde her som Almisselem. Degnets Datter var og tilsagt, men undsaa sig ved at komme og blev derfor beværtet fra vort Kjøkken hjemme, hvilket og var Tilfældet med 6 andre, der var for svage til at kunne møde.

Til samtlige Gjæster var dækket i Storstuen, der var smykket med Blomster, Krands og Guirlander og Beværtningen bestod af Kjødsuppe med Boller og Klumper samt Risengryn, fed Kalvesteg med Svedsker og Stikkelsbærgrød og tilsidst Risengrød. At der ved samme Lejlighed ei sparedes paa Vin,

*) Hustruen, Datter af Provst Fangel, Nørborg.

kan Du vide deraf, at de tømte næsten $\frac{1}{2}$ Anker, som jeg dertil havde ladet komme fra Peter Fangel i Nørborg. Derefter fik de Kaffe med Julekager, Theevand med Hvedebrød med Smør og Honning, hvoraf de satte saa drøjt ved sig, at jeg højliggen maatte forundres, og jeg er vis paa, at den lille Mie ei formaadede at nyde det Mindste den næste Dag.

Vor Karl Jens udførte Indbydelsen, og havde han ei medført en Liste fra mig over samtlige Fattige, havde de anset det hele for Spøg, saa utrolig forekom den dem efter deres Formening altfor store Ære. De forbleve hos os til Aften og forlode os hjertelig glade og med mange Velsignelsens Ønsker«.

Christian den 8.s Besøg paa Nørreals 1840.

Uddrag af et Brev fra Anne Christine Knudsen til Broderen, Proprietær K. Knudsen, Lysholm.

Hun havde dengang en Plads i Nørborg.

Nørborg, d. 16. Aug. 1840.

»Gode Broder! Vi havde ret Stads her i Tirsdags for vor kongelige Majestæt Christian d. 8. I Havnbjerg var der ogsaa megen Stads. Vor gode Onkel*) holdt først en lang Tale, som Kongen takkede meget for, derefter sang 70 Piger en Sang, som Degn Clausen i Oxbøl havde digtet. Kongen sang selv med. Her i Nørborg var det ogsaa ret højtideligt, 20 Mamseller strøede Blomster, og der var en Æresport uden for vor Dør. Kongen fik jeg ret at see, men Dronningen var ikke med. Doktor Steffens holdt en Tale paa Tysk, som Kongen ikke besvarede, men takkede paa Dansk den hele Forsamling. Da de havde raabt dyg-

*) Pastor Jørgen Knudsen.

tig Hurra, kjørte han op til Amtmanden, hvor han dog ikke blev længe. Dér blev han trakteret med Boullion og Chokolade. Derefter kjørte han ud i Skoven, hvor de spiste Frokost. Da denne var endt, gik Kongen udenfor Huset og drak det hele Nørreherreds Skaal, hvilket blev meget hjerteligt modtaget af alle.«

Fra det hertugelige Hof paa Augustenborg.

Uddrag af to Breve fra K. Knudsen, Lysholm til Broderen Christian ved Latinskolen i Odense.

Lysholm, den 4. Okt. 1845.

— — — »Angaaende Højtidelighederne paa Augustenborg, da ere de Dig vistnok af Aviserne bekendte, saa det er unyttigt atter her at gjentage dette, kun vil jeg her bemærke, at alt gik af med den største Orden og Rolighed paa alle Festdagene. Kun var der en Deel unge Bønderkarle fra Notmark Sogn der paa Sølvbryllupsdagen, dels om Eftermiddagen i Skoven, dels om Aftenen i Slotshaven sang en Parodi til »Schleswig-Holstein«, nemlig: »Slesvig-Danmark Sødsterland«, men som dog ingen videre Følger havde.

Ved det hertugelige Taffel paa samme Dag vare indbudte de mange fremmede fyrstelige og høie adelige Personer, blandt hvilke der var flere fra udenlandske Hoffer, nemlig fra den franske og preussiske Konge, som vare hidsendte for at lykønske. Desuden var hele Geistligheden og alle Embedsmændene indbudne. Ligeledes Deputationen fra Sønderborg bestaaende af 3 Borgere, Deputationen fra Graasten, Forpagternes, Skovfogdernes og Skolelærernes Deputationer. Endvidere Deputationen fra det Hertu-

gelige paa Als, nemlig Overførster Koenig, Forpagter Drick paa Rønhave og Skolelærer Bekker, Lysabild, samt Bøndernes Deputation fra det Hertugelige: een Bonde fra Miang, een fra Tandslet og tvende fra det Sundevedske. Bønderne gik ganske ugeneert i Slotets Sale blandt de mange glimrende Uniformer.« —

Lysholm, den 26. Okt. 1846.

— — — »Det er jo en afgjort Sag, som ganske er i sin Orden at der altid passerer noget i Nørborg, som gør Opsigt, hvorved de kjære Nørborgs gjøre sig — ikke berømt, som de selv indbildte sig, — men berygtede. Du har jo vist ogsaa læst, hvorledes Barber Hauermann — »der deutsche Cerberus (Cerbeurs?),« das Schlesw.-Holst. Donnerwetter! har opført sig i Haderslev, saa at han i Glands langt overstraaler sine Kolleger. —

I »Schleswig-Holsteins« Hovedsæde, Augustenborg, var der ret Liv i Væddeløbstiden. Først havde Hertugen indbuden alle de tyske Naturforskere fra Kiel til Graasten, hvor det ikke gik meget politisk til. Siden vare de til Væddeløb, og der var ligeledes en stor Del af det slesv.-holstenske Ridderskab, deriblandt den af Kongen afviste Klosterprovst Grev Reventlow, den afsatte Amtmand Brockdorff, af andre var der flere af de afsatte Regjeringsraader fra Slesvig, Advokat Sommer og Flere. Ved Taflet paa Hertugindens Fødselsdag gik det især politisk til, saa det endog tilsidst udartede til Personligheder. Saaledes bleve Doktor Nielsen, Postmester Wernich, Riegels og flere tiltalte paa en upassende Maade. Der blev bragt et Fakkeltog, hvor Fischer, Augustenborg, holdt en Tale, hvori han bl. a. yttrede: »Wenn es den

Dänen einfallen sollte in unser Land einzufallen, dann wollen wir Alle eine feste Mauer um dies Schloss bilden« osv. og meget mere, saa det blev Herskabet for drøit. Dørene blev tillukkede og de trak sig tilbage. Imidlertid er det ganske vist, at alt, hvad der foretages for at fremme Schl.-Holsteinismen, det udgaar altsammen fra Hovedsædet Augustenborg. Hertugen er klog og veed at vinde sine Folk. Forresten vedbliver Kongen at være fast og at forfølge det Begyndte, saaledes at det nu ogsaa er bleven tilladt at tale Dansk i den slesvigske Stænderforsamling, som er et godt Skridt fremad.« — —
